

Kolozsvár, 1909. április 25.

Első évfolyam, 4. szám

Vasutasok Hetilapja

TÁRSADALMI ÉS SZÉP

IRODALMI KÖZLÖNY

Előfizetési ár:

Negyed évenként
1 kor. 50 fillér.

Egyes szám ára:
12 fillér.

A LAP TARTALMA:

A „Vasutasok Hetilapja” pályatételei.
A hála. Irta: Kiss Károly.
Szikrák.
A mi életünk.
Vágy. Irta: Ixion.
Arcképed előtt. Irta: Suchán Elemér.
Vasut mentén.
Az elátkozott falu. Irta: Cz. Csia Albert.
A szerkesztő telefonja.
Egymás között.

Felelős szerkesztő:

Czófalvi
Csia Albert.

Kiadó tulajdonos:
Szarka Ákos.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Megjelenik minden vasárnap.

LAPUNKNAK támogatása, terjesztése és előfizetés céljából minden egyes t. kártyással és barátainkkal való ismertetése kéretik.

!!! SZIVES TUDOMASUL !!!

Mutatványszámok többé nem küldetnek szét.

Kik lapunkat megrendelni, illetve támogatásukba és pártfogásukba részesíteni tisztelettel kéretnek fel, hogy arra f. é. május hó 1-én — pontos címük óhajtják, — közlésével — előfizetni méltóztassanak.

Előfizetési árak:

- 2 hónapra (május elsejétől — június végéig) 1 korona — fillér.
 5 hónapra (május elsejétől — szept. végéig) 2 korona 50 fillér.
 8 hónapra (május elsejétől — f. év végéig) 4 korona — fillér.

Kik lapunkat megrendelték, de még elő nem fizettek, ismételten kéretnek, hogy esedékes előfizetésüket folyó évi május hó 5-éig kiadóhivatalunknak mulhatatlanul beküldeni sziveskedjenek.

„Vasutasok Hetilapja“ kiadóhivatala:
 ≡≡≡ Kolozsvárt, Kárpát-utca 12. szám alatt van. ≡≡≡

Hirdetéseket jutányos árban vesz fel a kiadóhivatal és ezek összeállítása és szövegezése kívánatra bárkinek díjmentesen eszközöltetik.

„Kristály“ Gőzmosó Gyár Kolozsvár

Telefon 500 Képviseelve Erdély nagyobb városaiban. Telefon 500

VASUTASOK HETILAPJA

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

FELELŐS SZERKESZTŐ: CZÓFALVI CSIA ALBERT.

KIADÓTULAJDONOS: SZARKA ÁKOS.

Kérelem.

Mindazokat, kik lapunkat megrendelni, illetve elfogadni szívesek voltak, de az előfizetési díjat mindeztideig be nem küldötték, tisztelettel kérjük az előfizetési díj mielőbbi beküldésére, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be!

A „Vasutasok Hetilapja“ jutalom tételei.

A természetben bármerre is vessük tekintetünk, mindenütt munkásságot látunk. A természet örök törvénye: **a folytonos mozgás, az erők küzdelme.**

Leginkább tapasztalhatjuk ezt az ember életében, kinek azért adott az Isten oly sokféle tehetséget, észt, erőt, hogy ezeket anyagi és szellemi jólétének elősegítésére használja fel.

Hogy tehát kartársainkat a szellemi munkálkodás művelésére ösztönözzük, ezenel pályázatot hirdetünk a következő jutalom tételekre:

I.

Irassék oly társadalmi cikk, mely a vasutasok jelenlegi társadalmi életét tárgyalja, különös tekintettel azokra a tényezőkre, melyek a vasutasnak könnyebb megélhetést biztosítanak.

Jutalma 40 korona.

II.

Írandó kisebb terjedelmű, lehetőleg a vasutas életből vett elbeszélés.

Jutalma 20 korona.

III.

Lirai költemény írandó, melynek terjedelme legfeljebb hat-nyolc versszak lehet.

Jutalma 10 korona.

A pályamunkák olvasható írással a papírnak csak egyik oldalára írva folyó év **június hó 1-éig** küldendők be szerkesztőnk címére (Kolozsvár, üzletvezetőség), a szerző nevét rejtő lepecsételt, jelmondatos levél kíséretében.

A pályadíjak az aránylag legjobb műnek feltétlenül kiadatnak.

A pályázat eredményét a „Vasutasok Hetilapja“ július 11-iki számában fogjuk közzé tenni.

A „Vasutasok Hetilapja“

szerkesztősége.

A hála.

Az emberi bűnök rengeteg sorozatában talán legelső helyen áll a hálátlanság. Hálátlanságnak nevezem pedig én a jöltevőink iránti oly magaviseletet, miszerint a helyett, hogy irányukban elismerés, kegyelet s szíves szolgálattal lennénk, visszaélés, feledés fegyvereivel élünk.

Avagy nem a hálátlanság legnagyobb mérve az, a hogyan a munkások egy része viselkedik a Máv.-val szemben.

A 3 éves munkások állandó alkalmazottak, nem lehet őket elbocsátani csakis fegyelmi uton! Hol van még egy intézet, mely munkásait ily kedvezményben részesítené? Sehol!

De ez még semmi! Most újabban ismét tanújelét adta az igazgatóság a munkások iránti jóindulatának azzal, hogy kimondotta, hogy *munkások csak a legkivételesebb esetekben függesztendők fel*, mert a felfüggesztés ideje alatt a keresetükből nekik kijáró 50% esetleg oly csekély lehet, hogy abból különösen családos munkás megélni képtelen.

Mindezek után azt lehetett volna várni, hogy ez által okulva az a kis csoport, mely még mindig elégedetlenkedik, őrizkedni fog a hálátlanság csúf fegyverétől s csatlakozni fog a munkások azon tömegéhez, mely szorgalmas munkával, törekvéssel iparkodik meghálálni munkaadója kegyeit.

Sajnos ez még mindig nem történt meg! Még mindig vannak, kik hálátlansággal fizetnek a sok jó tettért.

A Máv. igazgatósága pedig ezekkel mítsem törődve halad a maga humánus útján s újabban elrendelte, hogy a *nyugbéres munkások a nyugdíjasokkal egyenlő elbánásban részesítendők az utazási kedvezményeknél*, azzal a megszorítással, hogy a nyugbéres munkások családtagjai részére arczképes igazolványok nem állíthatók ki, mert a munkásoknál ily igazolvány a tényleges szolgálatban sem járt.

És mégis a hálátlanság még mindig napirondan van. És valljuk meg őszintén nem gyarlóság-e ez? . . . Nem romlottság jele ez az emberiségnél? Kivált most, anyagiasságot vadászó világunkban annyira elmerülünk a hasznot hájtó dolgok keresésében, hogy mellettük elfelejtjük azt, hogy boldogulásunkért valakinek még köszönettel is tartoznánk.

Hisz azért vagyunk megáldva testi és szellemi erővel, hogy azok által boldogságunk elő

mozdíthassuk. S hogy a boldogulásunk keresésében el ne tévedhessünk: arra valók az erkölcsi szabályok, a melyeket, ha nem követünk, sohse érzük el czélunkat, mert emberre nézve nincs a világban szentebb és fiszteletreméltóbb: mint az erkölcsi törvény ezek között is első helyen áll *a hála*.

Kiss Károly.

Szíkrák.

(Vasutas bank.) Sehogysen tud megalakulni. Pedig elég nagy garral fogtak hozzá a bank létesítéséhez. S mégis úgy látszik, hogy nem lesz belőle semmi. A vasutas társadalom annyira szegény és annyira szüksége van pénzre, hogy használni igen, de alakítani nem képes egy nagyobb pénzintézetet. Kicsinyre pedig semmi szükség nincs, van belőle máris elég s még azok sem tudnak élni, a verseny nekik kellemetlen. És ráadásul, maga a Szövetség sincs osztatlanul melleite. Kezdetben még biztak a vasutasok a hitelbankban, — hisz a fuldokló a szalmaszál után is kapaszkodik, — de már elenyészett az a bizalom is, sőt egyre többen adnak kifejezést elégedetlenségüknek. Ily előzmények után egyáltalában kérdés, hogy meg alakul-e a vasutas bank? Mi nehezen hisszük. De hát hiába kombinálunk. Tegnap tartotta a „Vasutasok Orsz. Hitelbankja“ alakuló közgyűlését Budapesten. Az eredményt még nem ismerjük. E nap fontos lesz a vasutas társadalom életében, mert a bank megalakulásával a vasutas Szövetség is új fejlődésnek nézhet elébe. . . .

* * *

(H nyelv.) *„Egyik nagyforgalmu állomás hivatalnokának ifjú, fiatal felesége a pletyka miatt öngyilkossági kísérletet követett el s csak a véletlen szerencséének, hogy idejekorán észrevették, köszönheti életben maradását.“*

Ennyi a rövid hír, mi tudomásomra jutott s a rövid hirben mennyi tanulság, mennyi fájdalom és mennyi szomorú való. Mert tán sehol sem duhög úgy a pletyka, mint a vasutasok közt. Ez már régi dolog. S talán már egyszer ideje lenne parancsolni a nyelvnek, a mely egyik perczben imádkozik, a másikban káromkodik, egyik perczben igazságot prédikál, a másikban hamisan esküszik; egyikben az érdemet magasztalja, a másikban ugyan azt ócsárolja. Az emberi nyelvnek a sajátága a legéberebb vigyázatot igényli a méltóságát fentar-

tani akaró ember részéről. Ez pedig nem oly nagy dolog, mint a milyenek némelyek gondolják. Csak egy kis akarat kell hozzá! . . .

De a mai társadalmi összejöveteleknél egyéb sem járja, mint hiú dicsekedés, rágalom, szóhordás, ártatlanok meghurczolása. Minden ember tud valami újat mondani s addig üzik a szót, míg egyszer a becsület meg van ölve.

Ugy kellene legyen nálunk is, mint a hajdani zsidóknál, kik az ilyen embert kivítették a város falán kívül s halálra kövezték.

Mert az ilyen ember egyebet nem érdemelhet!...

* * *

(**Házapróság.**) A hivatalnok, az iparos, a kereskedő nálunk az apróság, a kisember. Fejlett viszonyok közt élő országokban, mint Franciaország, avagy Belgiumban minden hivatalnoknak az a vágya, hogy ne kelljen tovább dolgoznia 50 éves koránál s a zöme el is éri ezt. Mi másképp áll a dolog nálunk, hol az apróság — a hivatalnok, — már férfi kora delén, sőt késő öregségéig *hitelből* él. Szomorú gazdasági viszonyaink a tőkegyűjtést majdnem lehetetlenné teszik és a kinek nincs nyugdíja, az késő öregségeig izzad és fárad és ha a munkába belefárad, akkor legtöbbször gyerekeit tartják el, a kik apjuk nehezét igáját magukra vették. Nálunk a hivatalnok ember egész életében, — hacsak a véletlen nem segít rajta, — érzi a kezdő fizetés sanyarúságát és adósságának a terhét átvizsi a nyugdíjára is, melyből a törvény csak ezer koronát véd meg. Hozzájárul még ehhez, hogy a kisembernek hitele sehol sincs. A kisemberek hiteligényeit pedig csak úgy félvállról venni mégsem lehet, különben rövid idő alatt nagy gazdasági válság közé jut az ország. Ezt pedig tatán az irányadó körök sem akarják.

==== **A mi életünk** ====

— **Czímadoományozás.** A király, személye körüli magyar minisztere előterjesztésére Hauser Jánosnak, a mohács — pécsi vasut igazgatóhelyettesének, sok évi buzgó és eredményes tevékenysége elismerésül, a királyi tanácsosi czimet díjmentesen adományozta.

— **A „Közlekedési Akadémia“ -ról.** Az országos közlekedési tanács posta- és távirdaügyi osztálya kedden délután ülést tartott, hol a magyar kir. közlekedési akadémia szervezeti szabály-

zatát tárgyalták. A szaktanácskozmánynak csupán az volt a célja, hogy ott a különféle nézetek kifejezésére jussanak és hogy a kereskedelmügyi miniszter az ott elhangzott véleményekről tudomást szerezzen.

— **Elégett vasuti kocsi.** A Lőcse melletti *Boldogfalú és Várgede* állomások között egy tehervonat két petróleummal megrakott kocsija a mozdony szikrájától tüzet fogott és nyílt pályán teljesen elégett. A pályatestre lefolyó petróleumtól a talpák is meggyuladtak és a sínek fölhallottak. Míg a pályatestet helyreállították, a közlekedés szünetelt.

— **Vasutassors.** Fugyivásárhely állomáson a budapesti gyorsvonat csütörtökön elgázolta Baki István vasuti munkást. A kerekek teljesen széttroncsolták Baki testét.

— **A Mozdonyvezetők Orsz. Szövetségének évi közgyűlése.** E hó 20. és 21-én tartotta a Mozdonyvezetők Országos Szövetsége 4 ik évi rendes közgyűlését a tagok nagy részvétele mellett. A felettes hatóság képviselőjében Rácskay Gyula vasuti és hajózási főfelügyelő jelent meg. Általános megalégedést keltett a miniszterium leirata, mely szerint a főmozdonyvezetők és családtagjainak a II-ik kocsiosztályra való szabadjegy engedélyeztetett. Továbbá az 1907. évi fizetésrendezés alkalmával 1800 korona fizetés élvezetébe lépett összes mozdonyvezetőknek a főmozdonyvezetők cím megadatott. Soronkívüli előléptetés céljára ez évi költségvetésben feivett összegből a mozdonyvezetők körülbelül 25 százaléka fog soronkívüli előléptetésben, illetve magasabb fizetési csoportba való besorolásban részesülni. Az éjjeli szolgálat díjazása, a pihenési idő rendezése a legrövidebb idő alatt szintén megtörténik. A központi vezetőség javaslatai, melyek szerint az összes tagok hátramaradottjai a tag elhalálózása esetén és pedig a nyugdíjjogosultsággal bírók 150, míg a nyugdíjjogosultság nélküliek 200 korona segélyben részesülnek s hogy ezenkívül a segélyre szoruló kártársak segélyezésére 8000 korona fordítassék, a tagok külön megterhelése, illetve a tagdíj felemelése nélkül, általános helyesléssel elfogadtatott. A Szövetségnek ma már körülbelül 40.000 kor. vagyona van, melyből körülbelül 33.000 korona készpénz. Elhatározta a közgyűlés, hogy az idej kirándulását Budapesten tartja meg, melynek keretében a már 36—40 évi szolgálatot tevő kártársakat ünnepli s a Szövetség első elnökének,

Pethő Tivadarnak, ugyanakkor díszes sirkövet állít, melynek költségeit gyűjtés útján fedezi.

— **Vasuti zsebtolvaj.** A kassai vasuti állomáson egyik csendőrhadnagy régen körözött vasuti zsebtolvajt tartóztatta le. Izsák Sándor sinérváraljai fiatalember ez, a ki egyike a legveszedelmesebb szebmetszőknek és betörőknek s már három éve körözik.

— **Hoz új vasuti üzletszabályzat.** A magyar vasutak új üzletszabályzata ügyében a tárgyalások még folynak. A m. kir. államvasutak igazgatósága ez ügyben többször kimerítő előterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyek az összes fontosabb változásokra vonatkozólag konkrét javaslatokat tartalmaznak. A kereskedelemügyi miniszter e javaslatok fölött mindeddig nem hozott határozatot. Az új üzletszabályzat valószínűleg csak az ősszel fog életbelépni, annál is inkább, miután az osztrák kormány nyal még tárgyalásokat kell folytatni. A kereskedelmi, szerződés értelmében ugyanis a monarchia mindkét államában teljesen egybehangzó üzletszabályzatot kell a vasutak forgalmára nézve létesíteni. A magyar és az osztrák vasuti üzletszabályzat tervezetek közt azonban ez idő szerint három lényeges eltérés áll fenn. Osztrák részről az üzletszabályzathoz három olyan reformot terveznek, melyekhez a magyar kormány illetőleg a m. kir. államvasutak hozzá nem járhatnak. Az első reform a gabonaküldemények súlyvesztéségre vonatkozik. Az osztrák tervezet 87. szakasza ugyanis a zsákokbanszállított gabonaművek (friss tengeri kivételével, október 1 től február végéig terjedő időben), továbbá a zsákokban szállított hüvelyesek és örlemények szabványtételét, amelynek mértékéig a vasut felelőssége a súlyhiányért ki van zárva, félszázalékban állapítja meg. Ezzel szemben a m. kir. államvasutak a már közölt okokból az egyszázaléknyi súlyvesztés fentartásához ragaszkodnak. A második eltérés a helytelen fuvardíjszámításból eredő igényekről szóló 70-ik szakasznál áll fenn. Az osztrák tervezet ugyanis azt a rendelkezést tartalmazza, hogy a túlfizetett fuvarilletékek után az igényjogosult 5 százaléknyi kamat megtérítését követelheti a vasuttól. A m. kir. államvasutak ez ujtítás ellen is állást foglaltak, valamint az osztrák tervezet 99. szakaszába fölvetett azt a hasontermészetű harmadik reformot is ellenzik, melynek értelmében az igényjogosult a megállapított kártalanítási összegek után szintén követelhet 5 százaléknyi kamatot. Eme három vitás pontot előzőleg tisztába kell hozni a két kormány közt. Némkülönben tisztázásra vár még az új üzletszabály-

zatok megjelölésének a kérdése is. Noha a két állam üzletszabályzatai teljesen egybehangzók lesznek, mindazonáltal fölmerült az a kérdés, vajjon helyénvaló-e az «osztrák-magyar üzletszabályzat» megjelöléssel, vagy pedig hogy az üzletszabályzatok az «osztrák» és a «magyar» külön megjelöléssel legyenek ellátva.

— **Ünnepelt államvasuti ellenőr.** Sikerültbucsút estélyt rendezett Bányú állomás éttermében a sátoraljaujhelyi forgalmi főnökség tisztviselői kara abból az alkalomból, hogy Bazsó Pál felügyelő forgalmi főnököt a m. kir. államvasutak igazgatósága a debreceni üzletvezetőség III. osztályának főnökévé nevezte ki. Az ünnepélyen — sokan nejeikkel együtt — a tisztviselők mintegy 100-an jelentek meg. Megjelent ez alkalommal a munkácsi vasuti dalárda is, melynek szónoka Margittay Lajos kalauz volt, ki keresetlen szavak kíséretében egy szép virágcsokrot nyújtott át az ünnepelt nejeinek, egybe megköszönte az ünnepeltnek, hogy a dalárda létesülését elősegítették s kért, hogy az eddig viselt védnöki és védnöknői tisztet továbbra is tartanak meg, amit az ünnepelték készségesen vállaltak. A tisztviselők nevében először Czóbel István főellenőr munkácsi állomásfőnök tartott beszédet. Utána Mészáros Béla sátoraljaujhelyi forgalmi főnökségi ellenőr méltatta az ünnepelt érdemeit. Végül Mészáros ellenőr is ama reményének adott kifejezést, hogy a távozás habár fájdalmasan is esik a tisztviselőknek, mégis örülnek, mert a távozó főnök az új, szebb és fényesebb állásában is éreztetni fogja velük az ő atyai jóindulatát. Az ünnepelt meghatottan, meleg és rokonszenves szavakban köszönte meg a ünnepeltetést, meleg szavakban éllette Uhlarik Béla üzletvezetőt. Az ünnepély csak a reggeli órákban ért véget.

— **H Máv. díjszabásainak reformja.** Az összes érdekelt szakkörök képviselőiből álló díjszabási bizottság ez évi április 22-én délután fél ötkor tartott ülésében kezdte meg a m. kir. állami vasutak személy-, podgyász- és árudíjszabásainak reformjára vonatkozó tervezet tárgyalását. Azt remélik, hogy a tervezett díjszabási reform évenként 12--14 millió korona bevételi többletet fog az államvasutra részére eredményezni.

— **Rálöttek egy vonatra.** A Pozsony melletti Récse állomás és a rendező pályaudvar között egy récsei parasztyerek pisztolyból rálött egy tehervonatra. A golyó Pintér Lajos vasuti fékezőt talalta arcán, a ki erre vészjelt adott, mire a vonat megállt s a tettest elfogták.

A munkács—beregkövesdi vasut. Munkács városa előmunkálati engedélyt szerzett a Munkács-tól Beregkövesdig vezető keskenyvágányu h. é. vasutra. A közigazgatási bejáráshoz szükséges tervek elkészítésével Braun Gyula budapesti mérnököt bizta meg; ezen tervek alapján tartották meg a közigazgatási bejárást. A vasut a Máv. munkács—lawocnei fővonal Munkács állomásának északi végéhez közel a pálya baloldalára tervezett átrakodó állomásból indul ki, keresztezi a fővonalat és nagyjában a délkeleti főirányt követve és néhány vizválasztót átlépve a múlt év deczember havában megnyílt borzsavölgyi (beregyszász—nagyszöllős—dolhai) gazdasági vasut Beregkövesd állomásához csatlakozik. A vonal 44 km. hosszú, Nehezebb, dombos jellegű. Összesen 146 áteresztőre és hidra lesz szükség.

— **Circus.** A Széchenyitéren felállított Ripello Henry circusban naponta érdekes előadások folynak, melyeket a rendkívül idegfeszítő és minden tekintetben szórakoztató birokversenyek zárnak be. A döntő mérkőzésekre mi is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Vágy.

Valahova el szeretnék menni,
Valahova, hol még nem járt senki.

Valahova, ahol nincsen álom,
Ami csalfán, hűtlen tovaszáljon.

Messze-messze, ahol nincsen bosszú,
Nincsen harcz, a béke örökhosszú.

Olyan kínos tévelyegni itten,
Messze-messze kívánkozom innen.

Valahova, hol még nem járt senki,
Hova egyszer elkerül mindenki! . . .

Ixion

Arcképed előtt.

Elmélázó tekintetem odatapad a sima lapra s elmerül bájos arcod nézésében . . .

Telegyűl a lelkem emlékekkel s úgy elmerengek mindeniken.

Borongos képzeletetem vissza-vissza-röppen abból az édes múltba s esdve kér egy-egy percet a letűnt időből.

De hiába! Minden mulandó! A mi egyszer már volt nem ismétlődik többé . . .

Az illatos virágokat megtöri az ősz s a késett hajtásokon halotti tort ül a dermesztő hideg . . . Aztán elporladt tetemeiket széthordja a hűvös szél s nem nyitnak újra azok . . .

A szív szerelme is ellobog s csak hamva marad az emlékeiben! . . .

Nem tudom levenni szemeim arcképedről s tekintetemmel mohón keresem tekinteted.

Érzem, hogy bűvöleted ismét rabul ejt és bilincsbe ver . . .

A mint így nézlek, — hosszan, elmerengve mint egy delejes álomba merülten — érezni kezdem, hogy rosszul eltemetett szerelem tetszhalottja vagy s én remegő, féltő örömmel várom ébredésed . . .

Látom hamvas szép arczodnak pir-rózsáit, beszédes, igéző, nevető szemeid, melyek egykor úgy égették s mégis éltették az én megtépett lelkemet.

Látom azokat az üdvőt igérő édes ajkakat, melyek mintha most is szerelemről beszélnének . . .

És most megjelenik előttem egy másik, egy démon s csáb alakjával téged akar előlem elfődni. Hallucinál a képzeletem, mert a te lágyan, édesen rezgő szép hangodat hallom . . .

Érzem az illatos fuvalmat körültem s az imádat rajongóvá teszen.

Nem! Nem engedem másodszor is elfődni alakod. Nem! Nincs mulandóság irántad e-szívben! . . .

Szeretlek jobban mint valaha. Mint egykor, midőn először látva megismertelek . . .

Szeretlek szívem egész hevével, szenvedélyes lázzal, vágyó, esengő vágyódással.

Szeretlek, mert édes, mert tiszta vagy, igaz és egyetlen.

Csókjaimmal elboritom képedet újra és újra, beszélek hozzád édes gügyögő szavakat . . . kérlek, esdekellek . . .

Hiába minden. Nem hallod szavam. — Némán mosolyogva csak szótlán maradsz s nem felelsz. A hideg üveglap nem felel fájó kínos vergődésemre. Szétömlő hajad nem áraszt már illatot nekem. S mosolyodban nincsen szájalom.

Te tekinteted, — hol lelked tiszta tükre fénylett, — hideg mint a lap melyen keresztülvetődik . . .

Képzeletem is kezd elhagyni lassan, elbénuló idegeim is cserben hagynak s nem tudlak visszavarázsolni a régi alakban homályosuló szemeim

elé. Vibráló ujjaim nem birják már nyugodtan tartani néma arcképedet . . .

Kétségbeesetten küzdök önmagammal . . .

Zsong körültem ének . . . lány zeneakkordok . . . Emlékek a multból . . . s az emlékek e ködön keresztül . . . egy fehér leányalakot látok . . .

Szédület fog el s az üveglap, melyre te önkendezdel festéd hú arcmásodat azokban a boldog időkben, — csörömpölve török szét lábaim előtt a padlón számtalan apró darabra . . .

Felriadtam! Egyedül maradtam. Egyedül ezekkel a fájdalmasan is édes emlékekkel. De csak ezekkel csupán!

Zokogva gondolok reád, mert tudom, mert érzem, hogy most már egészen s örökre elvesztettelek! . . .

Suchán Elemér.

==== Vasut mentén. ====

(**Urasan.**) Meghallotta a váltókezelő, hogy a vonalon levő pályáőr, miután kinevezését elérte, nősülni akar. A városban kiművelődött váltókezelő levelet ír kollegájának, melyben feleségnek valót ajánl neki, többek közt ezeket irván:

„Miután hallottam, hogy nősülési hajlamai *uralják*, utána néztem és tényleg van itt egy *kedélyes illem szellemű* hölgyecske aki örömmel *ajánlja* a leendő hitvese lenni.“

* * *

(**H nagy Mátyás.**) Kolozsvár sok nevezetessége közt nem utolsó Mátyás király hatalmas szobra, mely ott diszeleg a főtérsi Szent Mihály templom mellett.

A városban jár két vasutas s ámulva szemlélnek a remek alkotást.

— Ejnye — szól az egyik fejét csóválva — de ménkü nagy ember volt az a Mátyás!

— Az a! — feleli bölcsen a másik — *különb*ben nem állították volna a piac közepére.

* * *

(**H bibliából.**) Egyik pályáőrünk buzgó vallásosságáról volt híres. Hűségesen olvasta a bibliát hétről-hétre, minden vasárnap. Valahányszor rátért arra a fejezetre, mely megemlékezik Józsefről, akit gonosz testvérei pénzen adtak el: mindannyiszor megsíratta. Mikor már negyedizben

olvasta a szentírásnak ezt a részét, földhöz vágta a bibliát s mérgesen dűnnyögte magában.

— Ej már három ízben sirattam el azt a Józsefet, a mért eladták testvérei. De most már . . . legyen ami lesz! . . . Miért nem vigyázott magára jobban.

Táviratok.

Az ok, amiért sokan közülünk előre nem mennek, abban rejlik, hogy mindig automobilról álmodoznak, holott taligát kellene tolniok.

Az asszonyi élet három fejezete: álmodja a szerelmet, élvezi a szerelmet és siratja a szerelmet.

Sohse ítélj meg valakit arról, amit nem mond.

A balsors sokkal kitartóbb, mint a szerencse.

Ha két ember veszekedik egymással, a harmadik örül neki. De jaj ennek, ha az a kettő kibékül.

Csak a szegényember fizet készpénzel. Nem azért mert rendes, hanem mert neki nincs hitele.

Jó ha az embernek szép felesége van, de szép, ha jó felesége van.

Szép a házasság, csak sokáig tart.

==== Az elátkozott falú. ====

Irta: **Cz. Csia Albert.**

S még ámulásából fel sem eszmélhetett a násznép, midőn Fekete István a menyasszonynyal már árkon-bokron túl volt.

II.

Ismeretes a históriából Báthori Endre szomorú sorsa. A szerencsétlen fejedelem ártatlan jóhiszeműségével ásta meg Erdély és a saját sírját.

Mert a ravasz Mihály vajda annyira el tudta terelni a figyelmet készülődéseiről, hogy maga a fejedelem is csak az utolsó percben vette észre, hogy nem baráttal, hanem ellenséggel áll szemben.

De már késő volt minden, mert a gyászos emlékezetű 1599. év október közepe táján már Mihály vajda kémei elárasztották a Székelyföldet,

s; nem nagy fáradságba került Mihály zászlója alá csábítani az elégedetlen székelyeket.

... Csikszenttamás még ki sem heverte a furcsa lakodalom izgalmait, mikor másnap Mihály emberei s a hozzájuk csatlakozott székelyek lepték el a falút, kik öltek, raboltak, gyilkoltak, ahol ellentállásra találtak.

A lakodalmas nép még el sem oszlott, a mámorból még ki sem józanodtak egészen, mikor Mihály emberei meglepték.

A falu népe az első pillanatban ellentállásra gondolt, de aztán Ördög beszédére hallgatva más-ként határozott. A pórúl járt vőlegény pedig már készen volt tervével. Neki már ugy sem sok veszteni valója volt... de élt szívében a remény, hogy találkozni fog még menyasszonya elrablójával... Ha máshol nem, hát majd a csataterén... Ott aztán el fog válni, ki a legény a gáton.

Mit törődött ő most azzal, hogy az utókor hazaárulónak fogja bélyegezni?

Mert vannak pillanatok az életben, mikor az ember nem képes értékelni tetteinek következményeit... bármennyire is akarja, nem képes parancsolni saját magának.

Ily lelki állapotban lehetett Ördög Balázs is, mikor a végzetes tette szánta magát... midőn oly utra tért honnan nincs és nem is lehet visszaterés soha, de soha...

S vajon csudálkozhatunk ezen? Menyasszonyát akkor ragadák el szíve mellől, mikor már csak egy pillanat választá el az édes boldogságtól... Mikor már azt hitte, hogy átevezhet a tulsó partra, akkor csaptak össze feje fölött a zavaros hullámok, hogy eltemessék a mély habok közé ifjú élte minden reménységét... minden boldogságát. Oh borzasztó valami lehet ez!

Mit törődött ő most hazájával?... Mit az utókorral?... Szívében csak egy gondolat forrt... lelkének csak egy óhaja volt... Visszakapni menyasszonyát, ha kell vetélytársa élete árán is!

... Igy történt, hogy mikor Mihály emberei Csikszenttamás végére értek, a falú apraja-nagyja fogadá őket.

— Vitézek! Barátok vagyunk, nem ellenség, szólalt meg Ördög Balázs. Ne bántsák falunkat, értsuk meg jól egymást!

— Jól van hát emberek, ugy lesz mint mondátok. Nem fogunk bántani senkit közületek... nem elpusztítani jöttünk szép Magyarországot! Mihály vajda küldött hozzátok bennün-

ket, hogy megmondjuk a derék székely népnek, hogy ki zászlója alá áll: visszakapja régi szabadságát, ősi kiváltságát, de ki képes tétlenül nézni, mint fosztják meg Erdély fejedelmei a hős székely nemzetet ősi jogaitól, az olyan embernek nem érdemes élni! válaszolt egy marcona kinézésű oláh alak, ki külsejéről ítélve Mihály vajdának nagyobb rangú tisztje lehetett.

Az egybesereglett góbék pedig ámulva hallgatták a beszédeket s olykor-olykor kérdő pillanatosokat vetettek egymásra, mintha kérdenék:

— Szép... szép... de vajjon igaz, a mit beszél?

De nem sok idejük maradt a fontolgatásra, mert Ördög hamar észretérite őket.

— Előre fiúk!... Hozzátok a lovakat!...

Felnyergeltek, aztán neki vágtak a csikszentdomokosi útnak.

... Alkonyodott mire embereink Csikszentdomokosra értek.

Am itt már nem ment oly könnyen a dolog, mert a falu egy része sehogyssem akart a haza ellenségeihez szegődni.

Meg is szenvedtek érte. A dühös csapat pusztított, rombolt mindent, mi útjukba esett. Nem vala kegyelem az ellenkezőnek. A kik előre sejtették a vést a templom körüli erődbe menekültek, mely mindig megvédte a falu népét a lemészárlástól. De most még így sem menekülhetének meg. Az erőd kapuját nem tudták jól eltorlaszolni, pedig Mihály emberei már a kapú előtt voltak. Irtózatos még leírni is, ami ezután keletkezett. A védtelen nép az életösztöntől üzve utolsó lehelletig védte magát, de ez sem sokáig történhetett.

Sok lúd disznót győz!... Pár perc, s haldoklók nyögése tölté be a levegőt, a tén a másik pillanatban vérvörös lángnyelvek emelkedtek a mindinkább halványuló égbolt felé, melynek fénylő napja is megsokalván a rettenetes pusztítást, lassanként kezdett eltűnni a hegyek mögött...

Egymásután dültek romba a kis falú takaros házai, mignem a Fekete család kastélyára került a sor.

Hanem itt már nehezebben ment a dolog.

— Egy lépést se tovább, ha kedves az életek! kiáltott a küszöbön álló háziasszony a támadók felé s hogy szavának nagyobb súlyt adjon, a támadók mellének szegzé a két kezében levő pisztolyokat.

De embereink sem lehettek valami gyáva fickók . . . Nem hátráltak.

— Asszonyom! Ugyan miért izgatja magát, hisz úgyszólván hiábavaló minden ellenkezés! szólt oda félvállról Ördög.

— Ne tovább gaz fickók! kiált ismét Feketének s szavai után egyszerre elördülnek a pisztolyok, hogy nyomában két ember bukjon holtan alá.

— Utánnam emberek! hangzik most Ördög hangja, aztán egy pár jajveszék, átkos káromkodás és Fekete a feleségével kezükön lábukon megkötözve ott fekszik a szoba sarkában alétlan, mozdulatlanul . . .

Ekkor már csaknem az egész falu lángban állott. A házak ócska, füstös gerendái recsegve ropogva hulltak össze s utánna sűrű füstfelleg, majd időközönként fel fellobbanó láng tört elő. A levegőben égő parázsok kóvályogtak, melyeket ide-oda sodort a gyöngye estéli szellő.

Az esti szürkületben oly kísérteties fénnel világítja meg a kis szobát a fel-feltűnő lángoszlop, hogy hirtelenében észre sem vették a fosztogatásba és rablásba merülő emberek, a mint a mellékszoba ajtajában egy halovány arcú lány tűnt fel.

Arcza reszket az izgatottságtól, keble hullámzik a rettenetes fájdalomtól . . . szemei tűzben égnek a sok sirástól.

Átkozott emberek! kiált magából kikelve a bámuló emberekre.

Aztán, mikor a következő percben szemei megkötözött, a földön fetregő szüleire esnek, egy irtózatossá jankiáltás reppen el ajkairól.

— Apám! . . . Óh anyám! . . . a másik pillanatban pedig felemeli a kezében levő kardot s fájdalomszülte elkeseredéssel sújt támadói felé, kik eleinte, mintha megletek volna bővölve e csodás lénytől, huzódoztak hátra felé.

A szülőiszeretet csaknem örültté tette a különben szelid teremtetést . . . A remény, hogy szüleit még megmentheti, rettenetes erőt kölcsönzött a gyöngéd nőnek.

Hiába inti apja, hiába óvja édes anyja . . . Nem hall már semmit . . . nem lát senkit.

— El innen gyilkosok! kiált magából kikelve, aztán ütni-vágni kezd az ősi karddal.

Még nézni is félelmetes, mint küzd a hős leány a tízszeres-húszszoros ellenséggel.

Mit törődött ő most az étellel . . . és mit a halállal?

(Folyt. köv.)

— A SZERKESZTŐ TELEFONJA. —

(Erovatban bármely közérdekű kérdésre szívesen válaszolunk. Mindennemű a szerkesztőséget érdeklő levelek „Czófalvi Csia Albert, Kolozsvár, üzletvezetőség“ címére küldendők. Kéziratokat nem adunk vissza és névtelen leveleket nem veszünk figyelembe).

K. H. A mi nem üti meg a mi mértékünket, azt nem közölhetjük. A nagyközönség vonna felelősségre ezért a kis szívességért.

Kurucz. Annak a mondásnak az eredete a kurucz világba vezethető vissza. Akkor történt, hogy egy kurucz törököt fogott az ütközetben. A fogoly erősen tartotta magát, úgy hogy egy kurucz nem birt vele. Dulakodás közben oda kiált a kapitányának: „Kapitány ur, törököt fogtam“ — „Hozd ide fiam“ — szólt a kapitány. — „De nem ereszt!“ — kiáltotta vissza a kurucz.

Kíváncsi, Nagyvárad. Új tanácsot nem igen adhatunk. Egyedül járó fiatal lányok mindig ki lesznek téve ilyen támadásoknak, amíg lesznek vállalkozó szellemű fiatal emberek és hölgyek. Az egyetlen lehetséges védekezés: *gyorsan tovább menni.* De ama bizonyos lesújtó pillantás mellőzésevel, mert az makacsságra ingerel.

Sárika Kolozsvár. Csak bízzék tovább is benne. A mit ígért az a fiatal ember, meg is fogja tartani. A mi pedig szerelmüket illeti volt arra eset, hogy szegény leányt magasabbrangú ifjú elvett és boldogok voltak. Szeresse csak igazán, úgy mint eddig.

Károly. Szonettjének legjobb a refrénje: — „Jó éjszakát!“

Búslakodó. Idejét multa, de különben sem értjük miért írja ön e szót: — *bussan két s-sel?*

Lantos, M. D. Jume. Hamilton. Közleményeik sorra kerülnek, csak egy kis türelmet kérünk.

Julius. A lap megküldése iránt intézkedünk. Sakk, betűrejtvények közlését lapunk terjedelme még nem engedi meg, de közelebről azoknak is helyet fogunk adni. A verset tessék beküldeni s ha jó közöljük. — 2.) A „Vasutasok Hetilapja“ jelen száma két ezer példányban jelenik meg.

— EGYMÁS KÖZÖTT. —

(E rovat előfizetőink levelezésére van szánva és az ide szánt rövid levelezések lapunk kiadóhivatalába (Kolozsvár, Kárpát-ut 12.) küldendők.)

Ki küldene Erdély nevezetesebb helyeiről (vár, régi kastély stb.) képeslapokat, lehetőleg leírva az azokhoz fűződő regéket, mondákat, hagyományokat? Szívesen viszonznám, esetleg honorálnám is.

Erdélyi.

Vasutasoknak 10% engedmény

Papp György

a m. á. v. szerződött szállítójának
„Erdélyi” orvosi műszertárában . . .

Kolozsvárt, Mátyás k.-tér 5. sz. a.

kaphatók:

Szemüvegek orvosi rendelésre nagy választékban
70 fillértől feljebb.

Színházi táv és látszóvek 5 koronától feljebb.

Sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyák mérték
után is készítve.

Irrigátorok teljesen felszerelve 3 koronától felj.

Fecskendezők — — — — — 30 fillértől felj.

Diana kötők felszerelve 2 koronától felj.

Diana betétek 1 csomag 6 darab 60 fillér.

Pessziunok orvosi rendelésre.

Gummi halhólyag különlegességek óriási nagy
választékban.

Minden e szakmába vágó javításokat, közö-
rüléseket a legutányosabb árban vállal el.

Vidéki levélbeli megkeresésekre
. . . készséges válasz adatik. . .

Vasutasoknak 10% engedmény

Pontos kiszolgálás!

Elsőrangú munka!

Klár József és Társa

uri szabó-üzlete, hazai s angol szövetek nagyraktára

Kolozsvárt, Ferenc József-ut 5.

Vasutasoknak 5 százalék kedvezmény!

Pályafelvigyázó és pfv. gyakornok Urak!

Elhalálozás miatt egy teljesen
jó állapotban levő, még alig
használt és nagyon könnyen járó

vasuti kézi hajtóka

igen előnyös árban eladó.

Cím megtudható e lap kiadó-
hivatalában.

Ritkán kínálkozó alkalom!

6^{1/2}%-os alapon 10–20 évi törlesztésre vasutasoknak,
postásoknak és nyugdíjasoknak levonás nélkül kötelez-
vényre szerény utólagos díjazással. Lebonyolítási határidő
14 nap. Lebonyolítjuk a legkomplicáltabb konverziót és
megszerezzük a legmagasabb kölcsönt. Személyhitelet
8%-os alapon. — Jelzáloghitelt a legolcsóbb alapon gyósan
közvetítünk. — Válaszbélyeg ellenében mindenkinek kimerítő
értéstitést adunk díjmentesen.

Tisztviselőkölesön.

Országos Hitel- és Kölcsönszerző-vállalat, Budapest, VI., Izabella-u. 67. Telefon 101—28.

SZIGETHY LAJOS

FÉRFI-SZABÓ DIVATTERME
KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIR.-TÉR 12.
földszint 7. sz. ajtó.

Szíves megtekintésre és igénybe vé-
telre ajánlja, a mai kornak megfelelően
berendezett uri-divat szabóüzletét, hol
hazai és külföldi szövetek a legválo-
gatottabb és legfinomabb izlést kielé-
gítően vannak állandóan raktáron.

Vasutasok előnyben részesüinek.

Vasutasoknak árkedvezmény!

JANOVITS JAKAB

DEÁK FERENC-UTCA 44. SZ.

Aki szép elegáns és tartós butor-
hoz akar jutni, forduljon bizalom-
mal cégemhez, hol olcsó árákért
minden tekintetben szolidan és
:: előnyösen lesz kiszolgálva! ::

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Legmodernebb szabászat!

Gyors és pontos kiszolgálás!

BUTOR!

BUTOR!

Radics Sándor Kolozsvárt, Szentegyház-u. 1.

Hönyveket magas árban vesz és fél árért ad.

Tisztességes, szolid mellékfoglalkozást biz-
tosíthat magának, ki a fővárosban, helyben
vagy vidéken bárhol, lapunk számára hír de
téseket szerez és gyűjt. Bővebb felvilágosi-
tással készséggel szolgál a kiadóhivatal.

Magyar kir. udvari szállítók.

Máv. régi szerződött szállítói.

Tisztelt kartársainknak melegen ajánljuk a m. kir. államvasutak régi szerződött szállítóját

Tiller Mór és Társa

magyar királyi udvari szállítók, legjobb hírnevű egyenruhászati intézetét

Központi áruház a főnökök személyes vezetésével:

Telefon-szám 678. Budapesten, Váci-utca 35. Telefon-szám 678.

Legszebb egyenruhák, fehérneműk, legelegánsabb polgári ruhák, téli meleg alsóruhák, utazási szükségleti és mindenféle felszerelési cikkek legmegbízhatóbb beszerzési helye.

Kivonat a cég VII. B. osztály Vasúti felszerelés. Utólérhetlenül olcsó árak, szolid, elegáns kiállításban!
 előnyárjegyzékéből:

	Tisztli	Altisztli	Szolgai
1 téli köpeny tartós finom kiállítás, katonai szabás	70.-	60.-	36.-
1 zubbony elegáns n. elkészítve	28.-	24.-	16.-
1 nadrág a legjobb keletből, divatos szabás	20.-	18.-	12.-
1 elegáns, alakját mindig megtartó Tiller sapka	5.-	4.-	2.40
1 tábori sapka téli vagy őr	4.-	4.-	
1 karszalag fi. om. pos-tóból himzett szárnyas kerékkel, széles paszománnyal	3.50	3.-	
1 nyakravaló kaucsuk sz. gélyllyel	.50	.40	.30
1 par finom kötött keztyű, fehér vagy szürke	2.-	2.-	1.-
1 finom sipszínor éles hant u. sippal	1.20	.80	.50
1 méter ar. ny vagy ezüst zubbony zsinór, nagyon tartós	.90	.70	.40
1 darab arany vagy ezüst rosetta legszebb forma	.25	.20	

és fejlebb.

A többi összes felszerelési cikkek is ugyanilyen olcsó árakban.

Részletes nagy képes árjegyzékét a cég kívánatra bérmentve küldi.

Vasutasoknak 10 százalék engedmény.

Háziasszonyok

figyelmébe !!!

Likörök, rum és ecetfélék

utasításom szerint csekély fáradsággal és olcsón állíthatók elő házilag.

Árlapot és utasítást díjmentesen küld:

Burger Frigyes

gyógyárak, kötszerek, betegápolási kellékek, angol, francia illatszerek és pipere-sikkek-üzlete

Kolozsvár, Főtér.

Vasutasoknak 10 százalék engedmény.

Vasutasoknak 10 százalék engedmény.

LENGYEL KÁLMÁN MŰHANGSZERÉSZ.

Az összes hangszerek speciális műterme Kolozsvárt, Egyetem-u. I. sz. alatt. Nagy raktár az összes hangszerek és azok alkatrészeiben

A legnagyobb szakértelemmel végzem el a legkomplikáltabb javításokat minden hangszeren.

Továbbá felhívom a n. é. közönség b. figyelmét, hangfokozó gerendámra, melynek beillesztése után bármely gyöngé hangú hegedű a legtisztábban csengő tömör és nagyhangot nyer. Nem sikerülés esetén a honoráriumot vissza adom.

Óriási választék Gramafonok és lemezekben a legolcsóbban részlettízítésre.

A Schunda cimbalmok erdélyrészi főraktára.

Kiváló tisztelettel

Lengyel Kálmán

műhangszerész

